

URZĄD MIASTA OLSZTYNA
Prezydent Olsztyna

Olsztyn, dnia 10.08.2026 r.

Znak sprawy: PI.150.11.2026

Nr dokumentu: 37263.08.2026

Pan

Łukasz Łukaszewski

Przewodniczący Rady Miasta Olsztyna

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku ze złożoną interpelacją w sprawie wprowadzenia w Olsztyńskim Budżecie Obywatelskim formuły wieloletniej realizacji dużych projektów inwestycyjnych – znak sprawy: BRM.0003.182.2026, udzielam odpowiedzi:

Olsztyński Budżet Obywatelski przebiega zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr XIX/260/25 z dnia 29 października 2025 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego. Uchwała została przyjęta w ubiegłym roku i zmieniła Uchwałę nr VIII/117/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego.

Aktualizacja uchwały wynikała z konieczności dostosowania przepisów lokalnych do ustawy o samorządzie gminnym, w której zaszły zmiany w artykule 5a poświęconym konsultacjom z mieszkańcami gminy. Pozostałe powody podjęcia inicjatywy wprowadzenia zmian w uchwale to:

1. Usunięcie zapisów uchylonych przez rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody
i stworzenie tekstu scalonego.

Urząd Miasta Olsztyna
Pl. Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn

Certyfikat Systemu Zarządzania
UDT-CERT PN-EN ISO 9001

TELEFON +48 89 50 60 000
E-MAIL kancelaria.ogolna@olsztyn.eu
ADE AE:PL-17230-81823-GHBTS-37
WWW olsztyn.eu
BIP bip.olsztyn.eu

2. Wprowadzenie zmian wynikających z 6-letniej realizacji uchwały, dostosowanie do obecnych warunków i oczekiwań mieszkańców, na podstawie raportów ewaluacyjnych i zebranych doświadczeń.
3. Uproszczenie zasad i doprecyzowanie wymagań dotyczących oceny wniosków oraz zasad głosowania.

Wszystkie proponowane zmiany zostały przeanalizowane i skonsultowane z mieszkańcami Olsztyna oraz podmiotami uczestniczącymi w realizacji całego procesu – od konsultacji do wykonania.

W 2019 roku podczas prac nad uchwałą o OBO w wyniku konsultacji oraz na podstawie wieloletnich doświadczeń ustalono, że uchwała powinna regulować czas realizacji projektów – zwłaszcza dużych inwestycyjnych – i zaproponowano zapis umożliwiający realizację takich zadań w okresie dwuletnim. Zapis ten został uchylony rozstrzygnięciem Wojewody z dnia 4 lipca 2019 r. Wojewoda szeroko odniósł się do kwestii umożliwienia realizacji w okresie dłuższym niż jeden rok – Załącznik nr 1. W związku z takim rozstrzygnięciem prawnym oraz rozbieżnościami w interpretacji zapisu, w nowej uchwale ustalono czas realizacji projektu na jeden rok.

Ustalając limity finansowe odbyto szereg wewnętrznych konsultacji, omawiano kwestie, które opisane są w interpelacji. Ustalenie tylko jednego limitu dla projektów miejskich inwestycyjnych – w edycji OBO 2027 na kwotę 3 mln złotych - otwiera możliwości startu projektów, które zapewniają realizację potrzeb większych zamierzeń, jednocześnie większą społeczność miejską i pozwalają na uzyskanie efektu w skali całego miasta.

Ustalanie kryteriów, jakie powinny spełniać wnioskowane projekty jest procesem konsultacyjnym, w którym brane są pod uwagę między innymi możliwości realizacyjne. Jeśli projekt jest absolutnie nowym, dużym przedsięwzięciem, wymagającym pełnej ścieżki projektowej i okołoprojektowej nie mieści się w formule budżetu obywatelskiego. Stanowi jednak bardzo ważną informację dla samorządu Olsztyna. Budżet obywatelski jest tylko częścią całego budżetu miasta i co do zasady pozwala zrealizować zadanie ważne dla określonej społeczności.

Zapis określający czas realizacji projektu, to jedno z podstawowych kryteriów oceny zadań zgłaszanych przez mieszkańców. Jeśli wnioskowany projekt nie jest możliwy do realizacji nie otrzymuje pozytywnej rekomendacji, ponieważ jednym z najważniejszych celów tego procesu

jest wykonalność. Zgadzam się z zawartymi w interpelacji тезami, że wykonanie zwycięskich projektów obywatelskich jest jednym z najważniejszych elementów budżetu obywatelskiego. Wszystkie te kwestie były przedmiotem wielu konsultacji oraz analiz, mają też swoje odbicie w raportach ewaluacyjnych, które są sporządzane po zakończeniu konsultacji i realizacji projektów za rok poprzedni.

Proponowane, przytoczone w interpelacji rozwiązania, mają stanowiska lokalnych instytucji nadzorczych, umożliwiające rozszerzenie czasu realizacji zwycięskich projektów. Są one często odmienne od stanowisk instytucji nadzorczych w innych miastach, województwach.

Np. uchwała warszawskiego Kolegium RIO nr 23.486.2024 z 22 października 2024 r. stwierdziła nieważność części WPF, w której przeniesiono środki na kolejny rok, Wojewoda Wielkopolski w rozstrzygnięciu z 3 czerwca 2020 roku zastosował rygorystyczną wykładnię i odniósł się potwierdzająco co do zasady jednoroczności. Z analizy problemu wynika, że praktyka organów nadzoru jest rozbieżna. Przepisy prawa bezwzględnie nie zakazują kontynuowania realizacji zwycięskiego projektu budżetu obywatelskiego po zakończeniu roku budżetowego, ale nie ma również podstawy do twierdzenia, że organ wykonawczy może swobodnie przesunąć każdy projekt budżetu obywatelskiego na następny rok i automatycznie wprowadzić go do WPF.

Proponowane rozwiązania niosą ze sobą konieczność zmiany prawa lokalnego i uzyskania pozytywnych opinii zarówno nadzoru Wojewody, jak i Regionalnej Izby Obrachunkowej. Wprowadzenie innego kryterium czasu realizacji projektów wybranych w konsultacjach społecznych jest możliwe poprzez opracowanie nowej uchwały o OBO. Czy proponowany kierunek zmian jest zgodny z przepisami, zdecydują opinie wydane przez organy nadzoru: Wojewody na poziomie uchwały, RIO co do skutków finansowych – budżet miasta oraz WPF.

Temat wydłużenia czasu realizacji projektów wybranych w głosowaniu w budżecie obywatelskim jest przedmiotem dyskusji w samorządach, nie ma jednak żadnych rozwiązań systemowych. W ubiegłym roku Komisja do Spraw Petycji Sejmu RP rozpatrywała petycję dotyczącą zmiany art. 5a ustawy o samorządzie gminnym, w której zaproponowano wprowadzenie przepisu stanowiącego, że w ramach budżetu obywatelskiego mogą być realizowane projekty, których czas realizacji jest dłuższy niż jeden rok. Komisja po dyskusji podjęła decyzję o przygotowaniu projektu dezyderatu do Prezesa Rady Ministrów.

W odpowiedzi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji zarekomendowało podjęcie przez Komitet do spraw Pożytku Publicznego lub Grupę ds. Partycypacji i Dialogu

Obywatelskiego prac legislacyjnych nad przedłożonymi przez Grupę propozycjami zmian, które w znacznej części wychodzą naprzeciw oczekiwaniom wielu samorządów i ich mieszkańców (Załącznik nr 2).

Dziękuję za zwrócenie uwagi na ten ważny temat.

Z poważaniem

Robert Szewczyk

Prezydent Olsztyna

Załączniki:

1. Rozstrzygnięcie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
2. Treść odpowiedzi na dezyderat